

Marineattaché i Washington F.H. Kjølens nedskrev nedenstående memo – her gengivet i oversættelse fra engelsk - til brug for en samtale, Kjølens havde bedt om med den amerikanske flådes efterretningschef, admiral Inglis, og som fandt sted den 15. marts 1948. Kjølens referat af samtalen dannede grundlag for en såkaldt Hemmelig skrivelse nr. I/1948, som Kjølens indsendte til Søværnskommandoens chef, viceadmiral Vedel, den 17. marts 1948. Originalen sendt til viceadmiral Vedel i Søværnskommando findes efter det oplyste ikke mere, og kopien i Washington-ambassaden er destrueret (brændt).

[tekst begynder]

15.3.48 Meddelt adm. Inglis ved mødet i Naval Department kl. 11:

Memorandum af 14/3-48

HEMMELIGT

Admiral!

Jeg er her i dag på foranledning af begivenhederne i Czeckoslovakiet og Finland, som i højeste grad vækker vækker ængstelse hos mine landsmænd i Danmark og alle de skandinaviske folk – men jeg vil gerne først understrege, at jeg ikke er her i dag efter direkte instruks af min regering, men for at høre Deres mening om de principielle linier i, hvad jeg har at sige og for at diskutere den politiske situation med Dem.

Den alvorlige situation i verden gør det nødvendigt at foretage en analyse af, hvor i Europa Rusland sandsynligvis vil gøre sit næste fremstød.

Umiddelbart vil Rusland vel for indeværende foretrække at støde frem gennem indirekte pres og ikke ved hjælp af militær magt for ikke at risikere en tredje verdenskrig, hvor bl.a. USA vil være deltager, i hvert fald så længe USA har atombomben, men ikke russerne. Måske vil situationen da¹ ændres, men det hører fremtiden til.

Følgelig vil Rusland nu forsøge at trænge frem dér, hvor risikoen for direkte militær aktion fra USA vil være mindst mulig.

Et angreb på et af de større lande i Europa er følgelig ikke sandsynligt, og et fremstød i den sydlige del af Europa via Balkan vil også risikere at udløse en krig med USA.

Vi er nu nået dertil, hvor jeg vil tage mit kort over Europa frem og kigge på det og finde det sted, hvor Rusland under de nuværende omstændigheder kan gøre fremskridt med den laveste risiko for en verdenskrig.

Efter Finland har Rusland dækket hele sin vestfront fra syd til nord, og det eneste sted, hvor der ikke er nogen stødpudestat er Danmark.²

Hvis måske russerne på en nat – uden forvarsel - kunne besætte nogle strategiske steder i danske farvande f. eks. i bælteerne, Kattegat eller Skagerak under påskud af ”at beskytte Danmark” imod en aggression etc. ligesom Hitler gjorde i 1940 eller noget lignende, så ville de fra et russisk synspunkt have scoret adskillige gode points – hvis de ikke risikerede at komme i krig med USA, - nemlig:

1. det ville være en stor psykologisk sejr over vestmagterne og øge frygten i Europa og særlig i de to øvrige skandinaviske lande
2. det ville skabe problemer og ængstelse i det eneste fredelige og stabile hjørne af Europa
3. det ville – udført i det rigtige øjeblik – ryste Marshall-planen og den økonomiske genrejsning i Europa
4. det ville afskære Sverige
5. det ville tjene en forsvarsforanstaltning, hvis vestmagterne senere ville benytte Danmark som en forpost for en invasion på kontinentet imod Rusland

¹ Dvs. når russerne også har skaffet sig atombomben. [o.a.]

² Kjølens vil hermed formentlig udtrykke, at der mellem Danmark og sovjetisk territorium ikke er nogen sovjetisk satellitstat, der kan fungere som stødpude [o.a.]

6. sidst, men ikke mindst ville det give Rusland kontrol over indgangen til Østersøen, hvilket er af den største vigtighed for Ruslands nye, hurtige u-både, der næsten er det eneste våben, Rusland har på søen over for vestmagterne og deres kommunikationslinier, fordi størsteparten af de russiske u-både nu er i Østersøen og kan ikke benytte Murmansk-kanalen om vinteren, og når der er isfrit kun de mindste u-både.

Både denne kanal og Kieler-kanalen kan blokeres af blot en enkelt atombombe, og så har de russiske u-både kun Storebælt at komme ud på åbent hav igennem, for det giver ingen mening at holde dem inde i Østersøen!

Hvis Rusland valgte et tidspunkt, hvor USA var optaget af f.eks. præsidentvalget eller andre spørgsmål, som til en vis grad ville lægge størst beslag på det amerikanske folks interesse, er der efter min mening en stor sandsynlighed for, at Rusland ville rette et sådant angreb mod Danmark i tillid til, at USA ikke ville gribe ind.

Hvad kunne vi gøre i Danmark for at forsøge at forhindre dette?

1. Vi kunne styrke vort forsvar mest muligt og bruge det mest muligt for at vise det amerikanske folk og de andre demokratiske nationer, at vi ikke vil lade os tvinge ind under Ruslands diktatur uden kamp; og så vidt jeg ved gør vi vort bedste nu for at opbygge vort militære forsvar, der blev ødelagt under krigen.
2. Vi kunne danne en skandinavisk militærpagt med Norge og Sverige, så at russerne ville være sikre på, at hele Skandinavien ville gå i krig, hvis de skulle prøve at røre et af de tre lande.
3. Vi kunne træde ind i en europæisk vestlig militærblok, hvis den vesteuropæiske blok³ – England, Frankrig og Benelux-landene - ville acceptere os?

Så vidt jeg ved, har de indtil nu ikke foreslået os dette!

De to sidste punkter er imidlertid rent politiske spørgsmål, som det må være op til vor regering at beslutte – men nu ville jeg være meget taknemmelig for at høre, om De vurderer situationen som jeg gør, og om De har nogle kommentarer til min erklæring?

Forslag:

- I. U.S. Navy sender en styrke til Nordsøen og Skagerak.
- II. At modtage rettidig information fra amerikansk efterretningstjeneste, hvis den får kendskab til et eller andet om en russisk aggression imod Danmark (eller Skandinavien).

[tekst slut]

³ Med Vestblokken hentydes til den såkaldte Bruxelles-traktat, der officielt blev stiftet den 17. marts 1948, og som havde til formål at skabe et økonomisk, socialt, kulturelt samarbejde og kollektivt forsvar mellem landene (Frankrig, Storbritannien, Nederlandene, Belgien og Luxemburg)